

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 јануари 2019 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Македонија: декември 2018 година

- Во декември 2018 година, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})** оствари позначаен месечен раст од 3,7%, вообичаен за овој месец од годината. Месечното зголемување произлегува од растот на сите компоненти, со најизразен придонес на депозитните пари³ кои објаснуваат 72,6% од вкупната месечна промена. Годишната стапка на раст на паричната маса изнесува 10,8% и во поголем дел е резултат на растот на депозитните пари и краткорочните депозити (придонес од 84,8%), а во помал дел и на долгорочните депозити до две години и готовите пари во оптек.
- **Вкупните депозити⁴** забележаа месечна стапка на раст од 3,2% во декември, при годишен раст од 10,5%. Притоа, промената на месечна и годишна основа главно се должи на растот кај депозитите на секторот „домаќинства“, чиешто учество во вкупниот депозитен раст изнесува 88,5% и 61,1%, соодветно.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити⁵ на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)							месечна промена (во %)	
	12.2016 ¹⁾	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	11.2018	12.2018	12.2016 ¹⁾	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	11.2018	12.2018	11.2018	12.2018
Парична маса М4	354,712	372,931	374,681	386,470	395,840	403,087	416,813	6.2	5.1	7.5	10.1	11.7	12.2	11.8	1.3	3.4
Парична маса МЗ	322,199	336,989	337,684	348,090	353,862	360,274	373,434	6.0	4.6	7.3	10.1	10.9	11.3	10.8	1.3	3.7
<i>од кои:</i>																
Готови пари во оптек	28,193	29,968	28,658	29,681	30,665	29,720	32,232	7.2	6.3	6.9	4.2	5.9	7.6	7.6	0.1	8.5
Вкупни депозити	321,888	339,314	340,135	349,816	358,126	363,494	375,046	5.7	5.4	7.1	9.9	11.6	11.1	10.5	0.6	3.2
<i>од кои:</i>																
Корпоративен сектор	87,377	89,248	85,791	90,295	93,775	96,974	97,703	13.4	2.1	4.1	11.6	16.8	15.5	9.5	1.1	0.8
Домаќинства	217,394	230,744	233,485	236,832	240,139	242,344	252,563	2.5	6.1	7.3	7.9	8.4	8.3	9.5	0.7	4.2
Вкупни кредити	284,782	300,257	298,059	306,049	311,558	315,003	322,094	-0.1	5.4	5.7	6.2	7.9	7.9	7.3	0.6	2.3
<i>од кои:</i>																
Корпоративен сектор	154,225	157,722	152,187	155,427	157,165	158,302	164,770	-5.3	2.3	2.3	2.9	5.7	5.8	4.5	0.6	4.1
Домаќинства	129,321	141,232	144,491	149,254	152,990	155,252	155,734	7.0	9.2	9.4	9.7	10.1	10.1	10.3	0.6	0.3

1) Податоци согласно со завршната сметка

Извор: НБРМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, НБРМ ќе го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата: http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

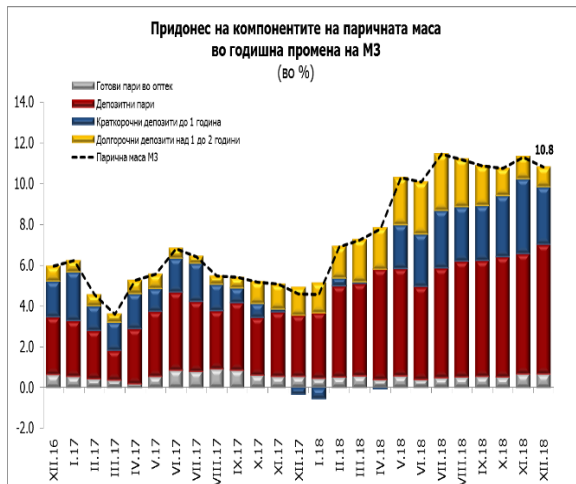
⁴ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот јуни 2016 – мај 2017 година беа под влијание на ефектите од мерката на НБРМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од две години.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

- Согласно со сезонската динамика, во декември 2018 година **вкупните кредити** исто така, остварија значителен месечен раст од 2,3%. Растот речиси во целост (91,2%) произлегува од зголеменото кредитирање на корпоративниот сектор. На годишно ниво, кредитите пораснаа за 7,3%, под влијание на зголеменото кредитирање на секторот „домаќинства“ и на корпоративниот сектор, коишто учествуваа со 66,4% и 32,3%, соодветно во вкупниот годишен кредитен раст.

Извор: НБРМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁶

Извор: НБРМ.

- Во декември, вкупните **депозити на корпоративниот сектор** забележаа месечен раст од 0,8%. Растот е резултат на зголемувањето на депозитните пари, на краткорочните денарски депозити, како и на долгорочните депозити во странска валута, во услови на пад на краткорочните депозити во странска валута и на долгорочните депозити во денари. Споредено на годишна основа, депозитите се зголемени за 9,5%, во услови на раст на денарските и на девизните депозити, со

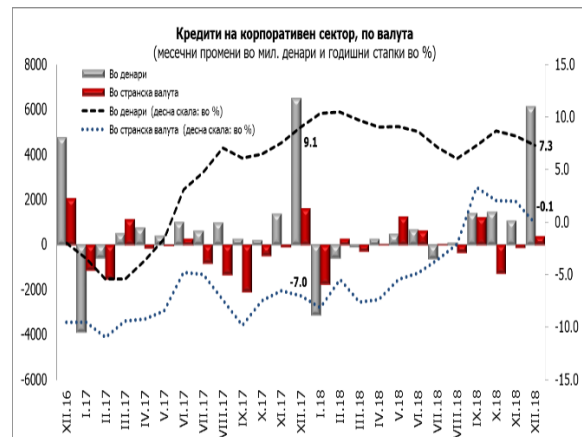
⁶ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

исклучок на долгорочните девизни депозити коишто остварија минимален годишен пад. Од аспект на рочната структура, депозитните пари и краткорочните депозити имаат најголем придонес кон годишниот раст, односно објаснуваат 98,4% од промената.

- Кај **кредитите на корпоративниот сектор**⁷, во декември е остварен месечен и годишен раст од 4,1% и 4,5%, соодветно. Притоа, кредитниот раст на месечна и на годишна основа целосно се објаснува со зголеменото кредитирање на корпоративниот сектор во денари.

Извор: НБРМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁸

Извор: НБРМ.

- Во декември, вкупните **депозити на домаќинствата** бележат месечно зголемување од 4,2% во најголем дел под влијание на растот на депозитните пари (78,8%), при благо зголемување и кај останатите видови депозити. Годишниот депозитен раст за 2018 година изнесува 9,5% и во поголем дел произлегува од

⁷ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.

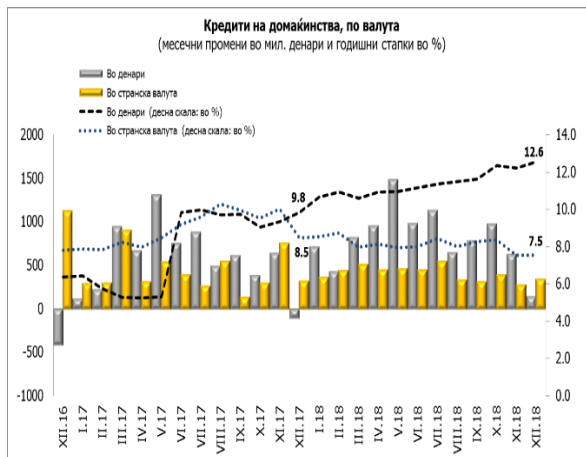
⁸ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

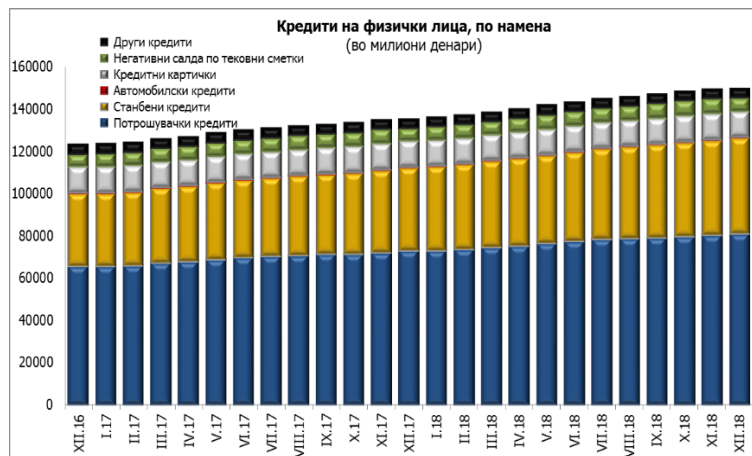
Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

зголемувањето на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута, во услови на раст, иако поумерен, и на долгорочните депозити во денари и во странска валута.

- Вкупните **кредити на домаќинствата** во декември забележаа нагорна промена на месечна и годишна основа од 0,3% и 10,3%, соодветно. Анализирани од аспект на валутната структура, кредитите одобрени во странска валута имаат поголемо учество во месечниот раст (70,8%), додека годишниот раст главно произлегува од зголемувањето на кредитите одобрени во денари (66,5%).

Извор: НБРМ.

Извор: НБРМ.

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)					месечна промена (во %)			
	12.2016 ¹⁾	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	11.2018	12.2018	12.2016 ¹⁾	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	11.2018	12.2018	11.2018	12.2018
Потрошувачки кредити	65,438	72,595	74,218	77,100	78,964	80,052	80,632	13.4	10.9	10.7	11.1	11.1	11.4	11.1	0.7	0.7
Станбени кредити	34,608	39,535	40,899	42,309	43,896	44,950	45,539	14.3	14.2	15.4	14.9	16.2	15.1	15.2	1.2	1.3
Автомобилски кредити	323	316	318	307	301	312	312	-19.1	-2.2	2.9	0.2	-2.2	0.0	-1.3	2.1	-0.2
Кредитни картички	12,380	12,281	12,157	12,192	12,235	12,353	12,246	0.3	-0.8	-1.1	-0.8	-0.9	-0.4	-0.3	0.2	-0.9
Негативни салда по тековни сметки	5,795	5,896	6,300	6,672	6,881	6,848	6,232	3.6	1.8	0.4	4.8	5.7	3.7	5.7	-2.0	-9.0
Други кредити	4,584	4,564	4,534	4,593	4,566	4,609	4,607	7.3	-0.4	-0.5	-0.8	-0.2	0.3	0.9	0.9	-0.1

1) Податоци согласно со завршната сметка

Извор: НБРМ.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

- Анализирани од аспект на намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај најзастапените категории – **потрошувачките и станбените кредити**, во декември е остварен месечен раст од 0,7% и 1,3%, соодветно, кој на годишно основа изнесува 11,1% и 15,2%, соодветно. **Автомобилските кредити** и кредитите одобрени на **кредитни картички** во декември забележаа месечен пад од 0,2% и 0,9%, соодветно, при истовремено годишно намалување од 1,3% и 0,3%, соодветно. Во последниот месец од годината, кај **негативните салда на тековните сметки** е евидентирано сезонско месечно намалување од 9,0%, додека на годишна основа е забележан раст од 5,7%. Кредитите одобрени врз **други основи**, во однос на ноември годинава, незначително се намалија за 0,1%, но сепак анализирано на годишно ниво остварија раст од 0,9%.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци <http://www.nbrm.mk/ns-newsarticle-bilansi-i-pregledi-na-depozitnite-institucii---mesecni-podatoci.nspх>

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Македонија: 21 февруари 2019 година (референтен пресек заклучно со јануари 2019).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).